

Аналіз навчально-методичних
посібників та новітніх методів у
подоланні мовленнєвих
труднощів (авторські ігри,
презентації та ін).

Вчитель –логопед Вербицька Оксана Василівна ЗЗСО № 44

Під час онлайн-занять логопеда в умовах дистанційного навчання виникають певні виклики та можливості. Ось деякі основні принципи, які логопеди враховують під час роботи з дітьми:

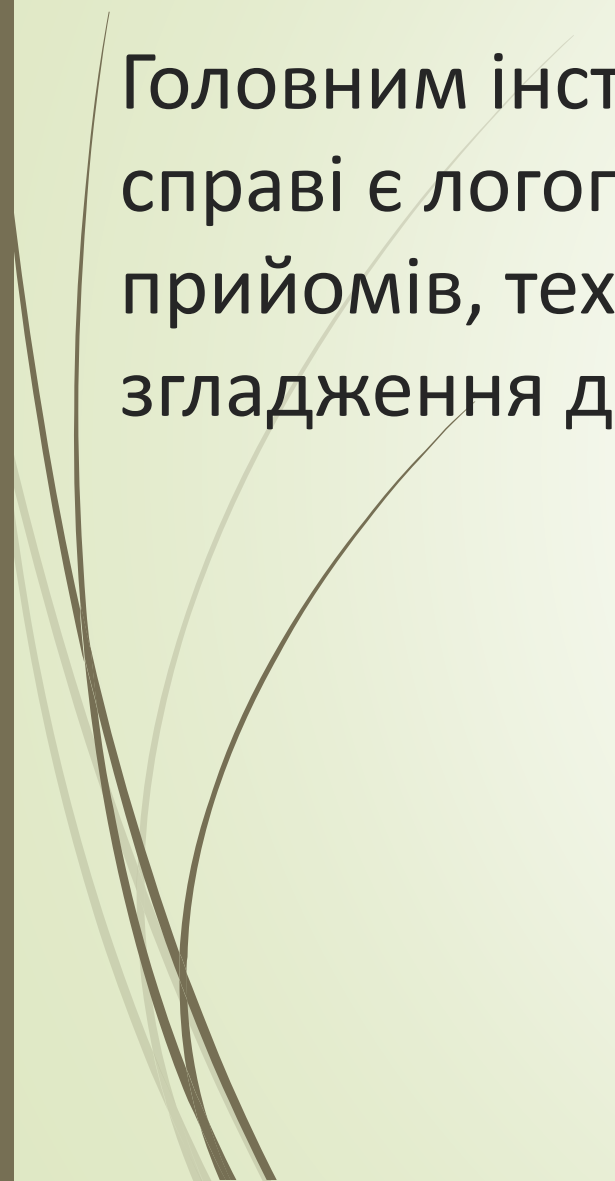

Завдання , які постають перед логопедом під час роботи:

- - усунення різних порушень усного і писемного мовлення;
- - розвиток фонематичних процесів, артикуляційної та дрібної моторики;
- - розвиток мовленнєвого дихання;
- - формування звукового аналізу та синтезу;
- - постановка та автоматизація дефектних звуків;
- - корекція недоліків лексико-граматичної будови мовлення;
- - формування зв'язного мовлення;
- - розширення словникового запасу;
- - розвиток пізнавальних процесів;
- - робота з дітьми- білінгвами ;
- - пропаганда логопедичних знань серед педагогів та батьків;
- - розробка методичних рекомендацій, консультації для педагогів та батьків, щодо попередження та подолання вад мовлення у дітей;

Головним інструментом у цій складній, але дуже важливій справі є логопедичні технології. Це комплекс різних методів, прийомів, технік та вправ, спрямованих на виправлення або згладження дефектів мовлення та розвиток мовної функції.

Логопедичні технології умовно поділяють на:

Традиційні:

- Комплексна діагностика та виявлення порушень;
- Корекція дефектів вимови різних звуків;
- Формування навичок правильного мовленєвого дихання;
- Корекція голосу, темпу та ритміки мовлення, інтонації та пауз;
- Проведення логопедичного масажу.

ІННОВАЦІЙНІ

- Арт-терапевтичні методики(музикотерапія, казкотерапія, песочна терапію, ізотерапія та інші);
- Ігрові технології;
- Телесно-орієнтовані техніки (нейровправи, логоритмика, біоенергопластика). Включають в себе рухові вправи та масаж для покращення мовлення.
- Кольоротерапія;
- Ароматерапія;
- «Су - Джок» -терапія;
- Інформаційно-комп'ютерні технології ;
- Мнемотехніка;
- Здоров'язберігаючі технології: кріотерапія, дихальні гімнастики тощо.

Логопед може використовувати різні інструменти для досягнення своїх головних завдань, серед яких можна виділити такі:

➤ **Логопедичні ігри та вправи:**

спеціально розроблені ігри та вправи для розвитку мовлення, артикуляції та мовних навичок учнів.

Текстові та аудіовізуальні матеріали:

- підручники,
- робочі зошити,
- науково обгрунтовані методики,
- звукові матеріали та відеоресурси для навчання мовленню та розвитку навичок читання і письма

ІКТ:

- комп'ютерні програми,
- мобільні додатки,
- Логопедичні мультфільми;
- електронні платформи для занять з мовлення та розвитку мовних навичок

Навчально-методичні посібники — це важливий ресурс для вчителів - логопедів. Вони містять методичні рекомендації, практичні поради та інші матеріали, які допомагають вчителям ефективно викладати різні предмети та працювати з учнями.

Обстеження мовлення дітей

Посібник складається з 2 блоків:
1 блок- обстеження немовних дітей
2 блок- обстеження мовлення дітей(лексика, граматика, зв'язне мовлення, фонетика, фонематичні процеси)

Іменники(узагальнення)

Інструкція: Розглянь уважно предмети на малюнках. Як їх можна назвати одним словом?

Дієслова(дії, руху, стану)

Інструкція: дати відповідь на запитання: Хто як робить? Наприклад, "стрибають".

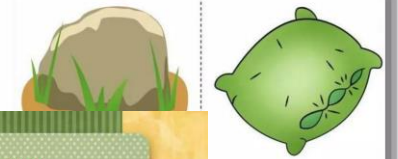
Інструкція: Подивись уважно на малюночки. Доповни речення "Кішка стрибає ...стілця." "Ручка впала...столу"

Стан структурного аспекту значення слів

Антоніми

Інструкція: Подивись на малюнок. Скажи навпаки:

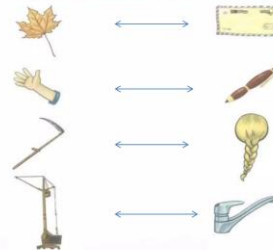
Прийменники

Інструкція: Де знаходиться кошеня?

Омоніми

Інструкція: Подивись на малюнок. Назви слова, що зображені. Скажи, що вони означають.

Фонематичне сприймання

Інструкція: Підніми руку, коли почуєш звук ...

"а" серед о, а, у, и, і, а
"у" серед и, і, у, о, а, у
"д" серед р, м, д, с, т, д, к
"с" серед м, н, р, с, д, к, с
"ш" серед л, м, н, ш, х, к, ш
"ш" серед ж, ч, ш, с, ш, ш, ц

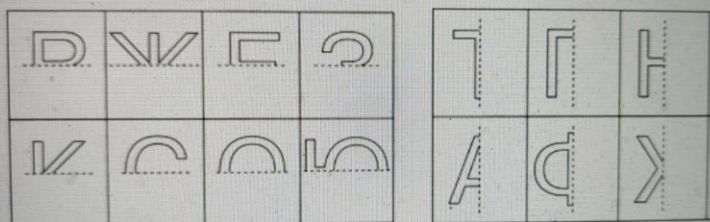
Інструкція: Визнач спільний звук у словах:

- аркуш, агрус, армія, айстра;
- осінь, око, оклик, окунь;
- стіл, стілець, стіна, стукати;
- ніс, лис, агрус, автобус;
- кішка, мишка, кришка, кашка;
- норка, дірка, марка, Мурка.

ВИЯВЛЕННЯ І ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІ ОПАНУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Методичні рекомендації

Інструкція: у друкарні зламались деякі літери, й букви недрукувались. Допиши їх.

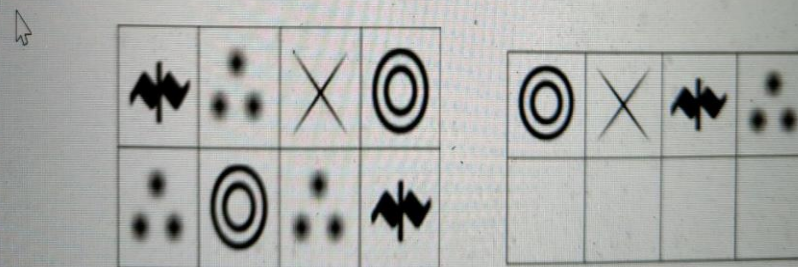
Т А Ч С Ц У
 V Г І Е Ц

Вправа «Знаки у клітинках»

Мета: розвиток утримувannya та стійкості зорової уваги, зорової пам'яті.

Завдання: віднаходження у таблиці вільно розміщених різних значків, які повторюються, та запам'ятовування кількості зображень кожної групи однакових фігур.

Інструкція: порахуй та запиши в порожніх клітинках, скільки разів трапилися в таблиці кожна фігура (зображення фігур у клітинках демонструється протягом 15 сек.)

Вправа «Розсади пташок»

Мета: розвиток зорово-просторового орієнтування.

Завдання: розміщення предмету відповідно до інструкції.

Обладнання: малюнок із лісовою галявинкою та вирізані з паперу зображення пташок, до яких наклеєний двосторонній скотч.

Інструкція: Ось пташки, які прилетіли до нової галявинки. Вони хочуть познайомитись та роздивитись галявинку та звірів, які тут живуть. Посади пташку між..., справа від..., зліва від...

Методичний посібник пропонується для практичного використання вчителям-логопедам, педагогам загальноосвітніх навчальних закладів.

Запропонований комплекс ігор та вправ спрямований на виправлення в дитини вад писемного мовлення

(читання).

Вправа «Уважні очка шукають комах»

Мета: розвиток зорової уваги.

Завдання: швидке знаходження визначеного зображення предмету на малюнку. Інструкція: знайди на зображенні усіх комах (для виконання завдання на початкових етапах корекції необхідно пропонувати лише кольорові малюнки, згодом – переходити до чорно-білих, більш важких для сприймання).

Методичний коментар. Наведено приклад аналогічного завдання з поступовим ускладненням матеріалу, який необхідно використовувати на різних корекційних рівнях. Хочемо зазначити, що навіть кольорові малюнки можуть мати простіші, або складніші варіанти. Це також необхідно враховувати під час добору матеріалу з розвитку зорових функцій та операцій.

Перебуваючи на межі зіткнення педагогіки, медицини, психології, нейролінгвістики, логопедія використовує найбільш ефективні нетрадиційні методи та прийоми суміжних наук, адаптує їх до своїх потреб, що допомагає оптимізувати роботу вчителя-логопеда.

КРІОТЕРАПІЯ. Терапевтичне лікування яких-небудь захворювань, основане на використанні низьких температур; застосовують посереднім охолодженням шкіри або частини тіла .

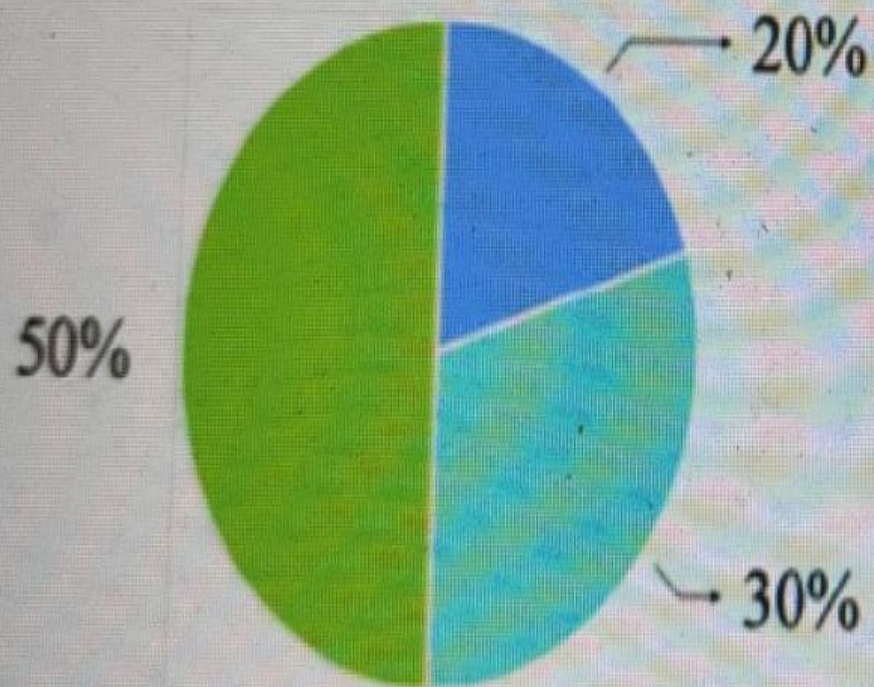
➤ У 70-х роках минулого століття в Японії доктор Т. Ямаучі розробив новий метод кріотерапії, використовуючи екстремально низькі температури (до -180°C) для лікування артритів. Відтоді понад 500 центрів у всій Європі почали впроваджувати кріотерапію всього тіла для різних цілей, пов'язаних зі здоров'ям.

Українські дослідники в галузі логопедії В. Галущенко та Л. Черніченко підтверджують позитивний вплив використання елементів кріотерапії на мозкові структури, зокрема на ті, що відповідають за мовлення; підвищення чутливості; стимуляцію дрібної моторики рук; покращення мовленнєвих функцій; підвищення пам'яті, уваги; покращення емоційного стану; соціальну адаптацію; формування нових нейронних зв'язків для виконання більш складних операцій та диференційованих рухів.

- Базою експерименту було визначено Дитячий клуб «Реек-А-ВОО» с. Петропавлівська Борщагівка Києво-Святошинського району Київської області із залученням дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення II-III рівнів та типовим розвитком

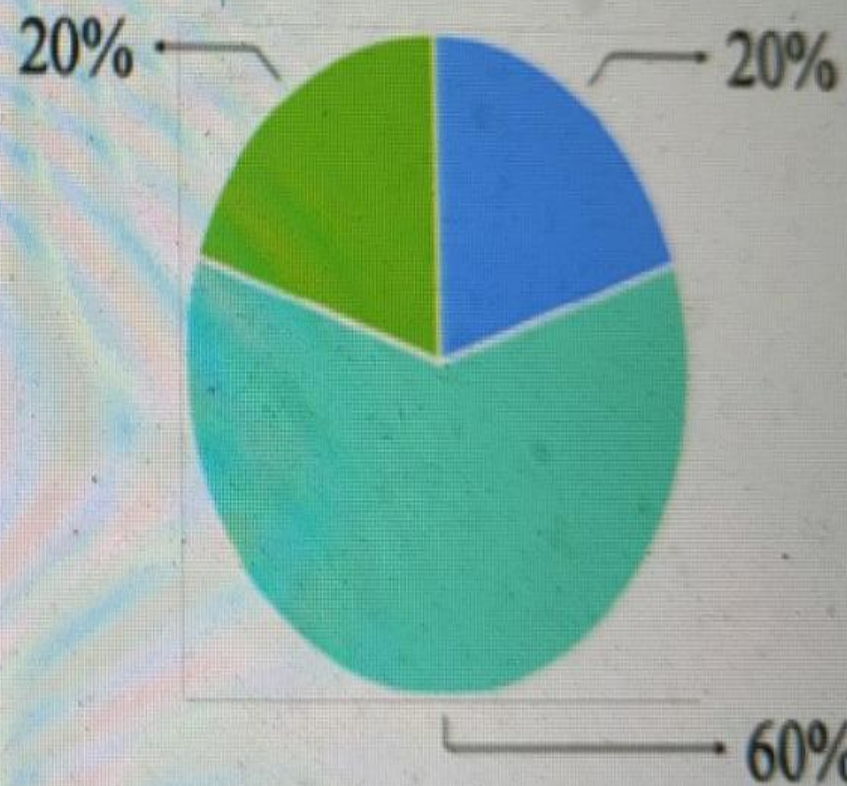

До експерименту

Високий рівень
Середній рівень
Низький рівень

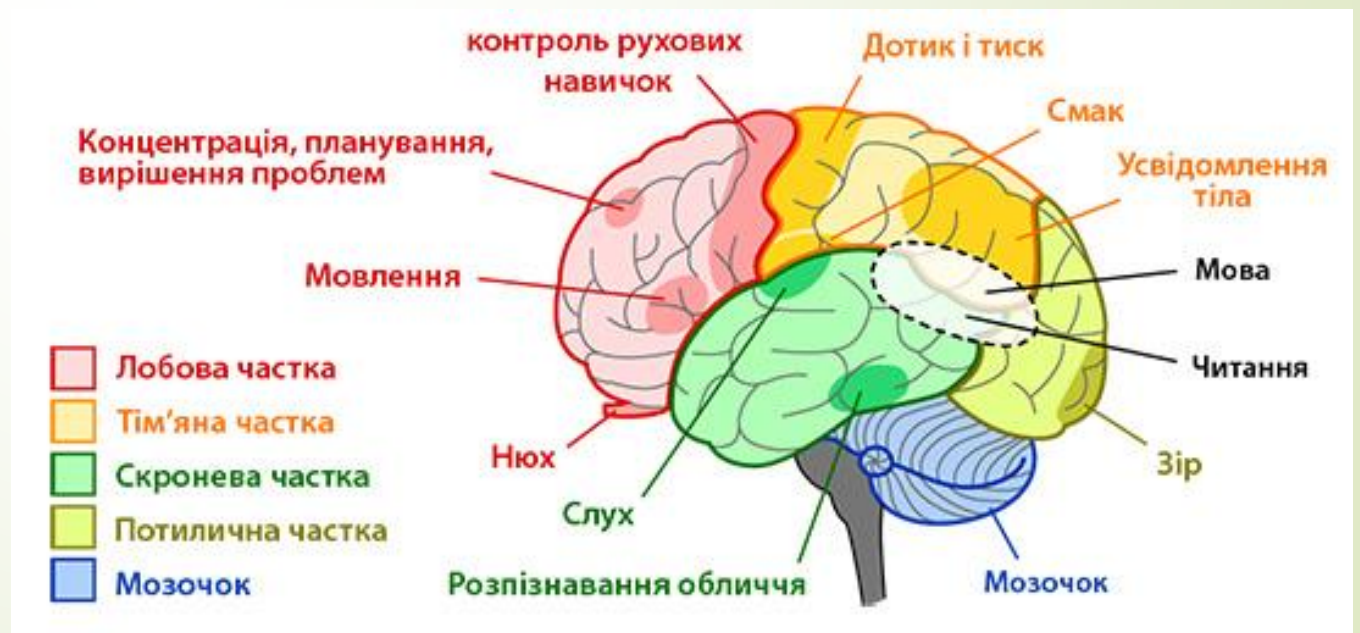
Після експерименту

Високий рівень
Середній рівень
Низький рівень

У логопедичних методиках для проведення терапії використовують лід. При впливі холодом на контактну зону шкіри (руки, ноги) активізується рецепторний апарат. На початковому етапі впливу судини в шкірі та тканинах стискаються. З плином часу стінки судинного русла розширюються, що підвищує місцевий кровотік. Збільшення кровотоку сприяє стимуляції дрібної моторики (якщо контакт з льодом був на руках пацієнта).

Розвиваюча дрібна моторна активність кистей дитини сприяє активації областей мозку, відповідальних за мовні функції.

Протипоказання

-
- онкологічні захворювання та новоутворення;
 - запальні процеси та підвищення температури;
 - міопатія;
 - алергічних реакцій на холод;
 - пошкодження шкіри або шкірні захворювання;
 - епіактивність та судоми

Проведення кріотерапії не потребують спеціального обладнання

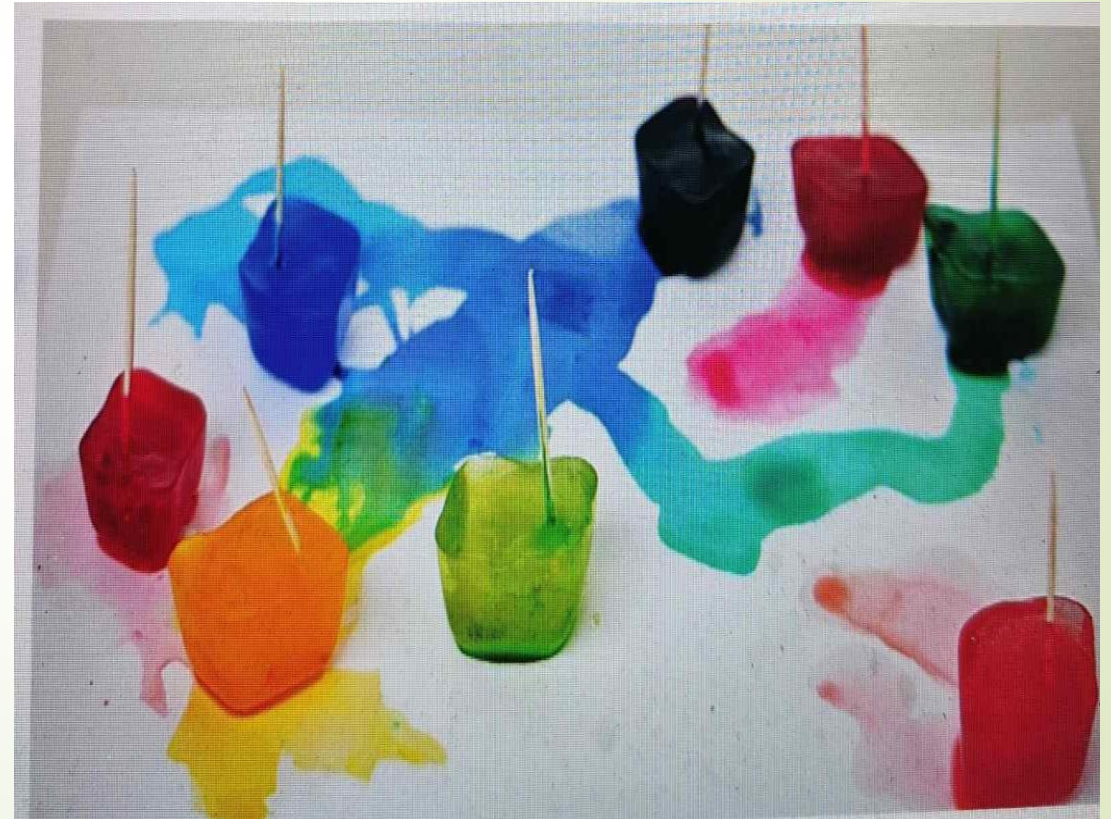

<http://www.kreidochky.com/>

Кріотерапія в логопедичній роботі проводиться в 3 етапи:

1 етап- кріоконтраст (поперемінне впливання холоду та тепла)

При впливі холодом на контактну зону шкіри (руки, ноги) активізується рецепторний апарат.

Цей етап містить ігри, що можна розподілити за ступенем тривалості на 4 категорії:

- *1-ша* — занурення пальців у басейн з льодяними кульками (гра «Дістань іграшку», «Тане лід», «Порахуй камінці», «Малюнок льодом») час взаємодії з льодом — 5–8 с.
- *2-га* — викладання за кольором різнокольорових кубиків з льоду (гра «Виклади візерунок»). Час взаємодії з льодом збільшується до 10–15 с.
- *3-тя* — викладання мозаїчного малюнка з крижаних кубиків. Час взаємодії з льодом і холодом — до 25–30 с.
- *4-та* — викладання замків з крижаних кубиків. Найбільш тривала взаємодія і маніпуляції з льодом — від 30 до 60 с.

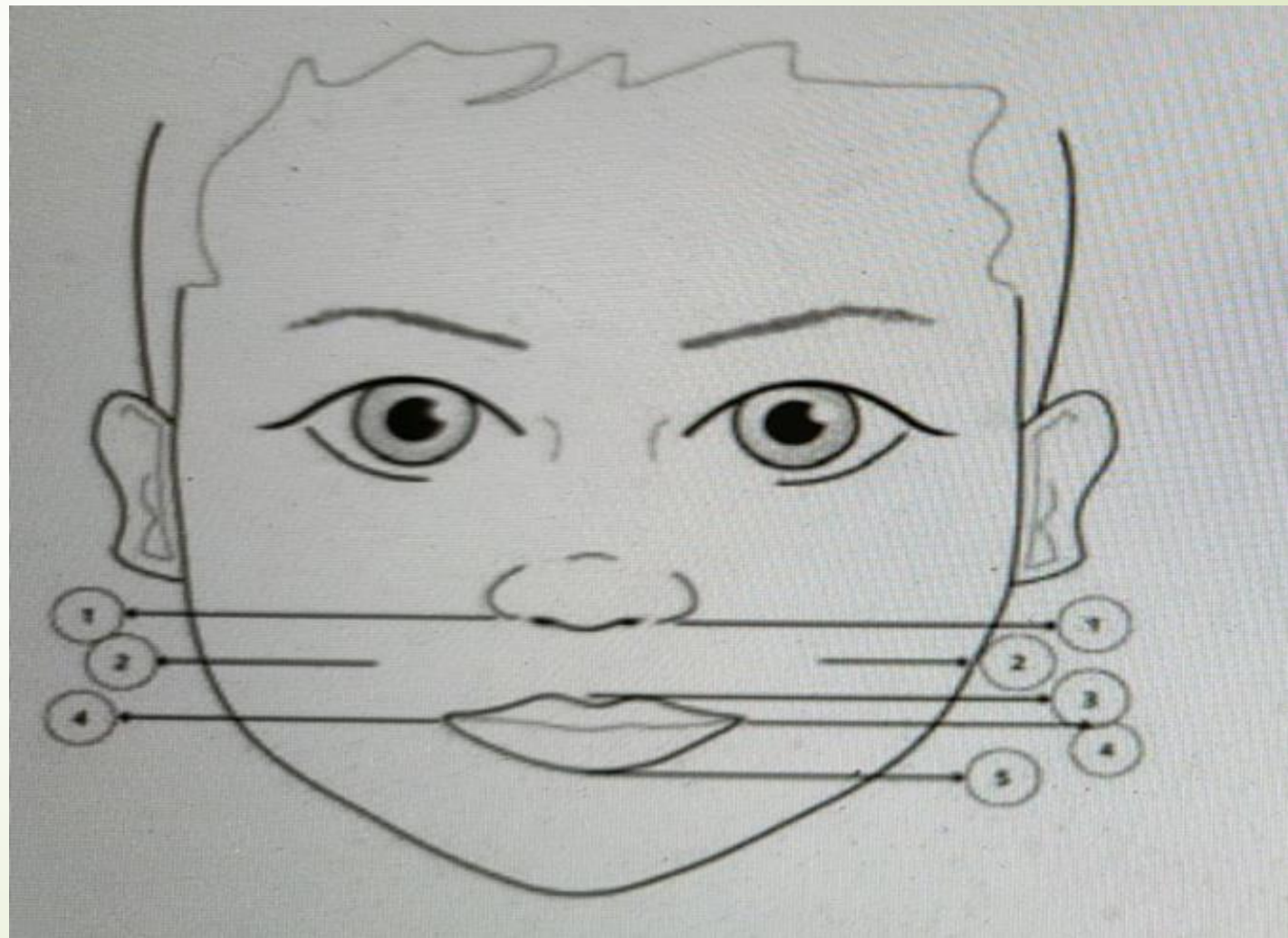
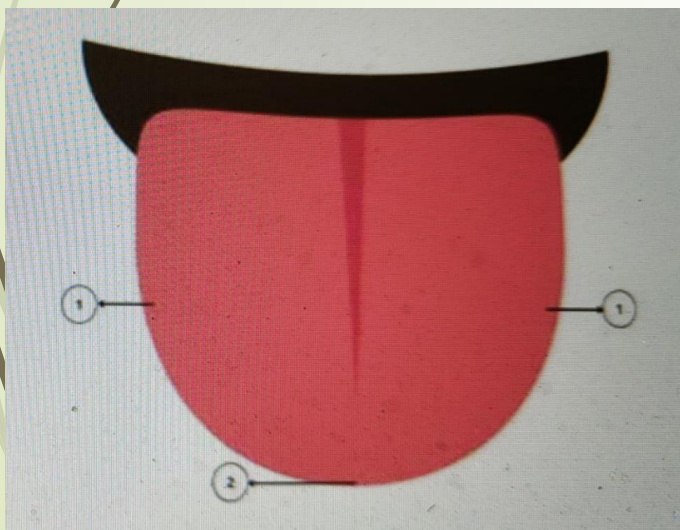
- 2 етап— розтягування пальців рук з подальшою пальчиковою гімнастикою.

- 3-й етап — розвиток тактильної чутливості, що містить розтирання в руках шишок, кульок, пробки від пластикових пляшок; розвиток тактильної чутливості за допомогою щітки з жорстким ворсом.

З метою підвищення ефективності корекції виражених мовленнєво-рухових порушень також використовують елементи методики штучної локальної гіпотермії (кріотерапії). Метод полягає в тому, щоб прикладати по черзі крижані аплікації на м'язи мовленнєвого апарату — по контуру губ у 6-ти точках:

- біля крил носа — 2 точки;
- верхня губа — 1 точка;
- нижня губа — 1 точка;
- куточки губ — 2 точки.

Робота може проводитись на різних рівнях:

- Розвиток дихання;
- Розвиток артикуляційної моторики;
- Розвиток зорово- просторових уявлень, зорової пам'яті, уваги, самоконтролю;
- Розвиток фонетичної будови мовлення;
- Розвиток лексико- граматичної будови мовлення;
- Розвиток зв'язного мовлення.

Розвиток правильного мовленнєвого дихання

Вправи на розвиток артикуляційної моторики

Розвиток просторових уявлень

- Гра « Виклади візерунок»,
- Гра « Басейн»,
- «Графічний диктант»,

Развиток фонетичної будови мовлення

на рівні звуку та букви;

- Гра «Різнокольорові камінці»(закріплення понять «дзвінкі- глухі», «тверді –м'які»);
- Гра «Збери по кольорам»;
- Гра «Звукова крижинка»;
- Гра «Крижаний конструктор»;
- Гра « Чарівник».

Розвиток лексико- граматичної будови мовлення:

на рівні складу:

- -Гра « Проплескай склади»;
- Гра « Придумай слово на заданий склад»;

на рівні слова:

- Гра «Зашифруй слово»(формування фонетичного аналізу);
- Гра «Дістань іграшку скажи , яка вона»;
- Гра « Назви ласкаво»;
- Гра « Один- багато»;
- Гра «Порахуй»;
- -Гра « «Мама та дитинчата».

Розвиток зв'язного мовлення:

- Гра «Збери речення»;
- Гра «Герої однієї казки»;
- Гра «Придумай оповідання».

Використання кріотерапії дає позитивні результати

- у дітей значно зростає інтерес до логопедичних занять;
- розвивають тактильно-кінетичну чутливість і дрібну моторику рук;
- розвивають активність, розширюють життєвий досвід;
- стабілізують емоційні стани, поглинаючи негативну енергію;
- вдосконалюють візуально-просторове орієнтування, мовні можливості;
- сприяють розширенню словникового запасу;
- допомагають освоїти навички звуко - складового аналізу і синтезу;
- дозволяють розвивати фонематичний слух і сприйняття;
- сприяють розвитку зв'язного мовлення, лексико-граматичних уявлень;
- допомагають у вивченні букв, освоєнні навичок читання і письма.

Заняття проводяться в ігровій формі з використанням наочного матеріалу. Різноманітні дидактичні ігри, презентації сприяють концентрації уваги, формуванню позитивної мотивації дитини.

Мої наробки

Свідоцтва про розміщення авторського матеріала

Джерело натхнення

<http://logopedy.ks.ua>

<https://www.facebook.com/groups/>

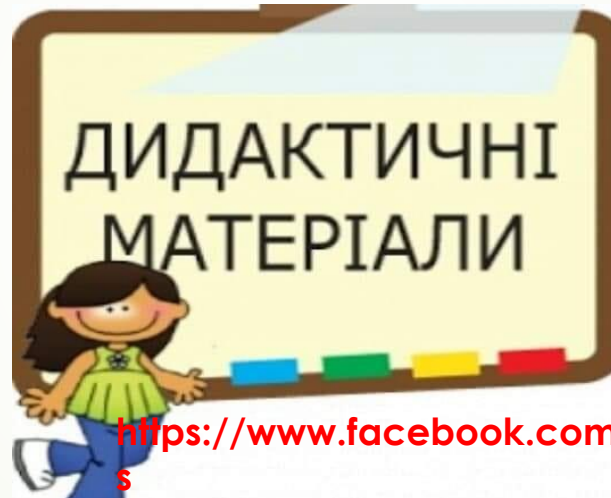
<https://www.facebook.com/groups/>

<https://www.youtube.com/>

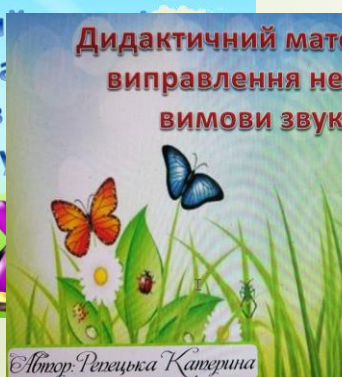
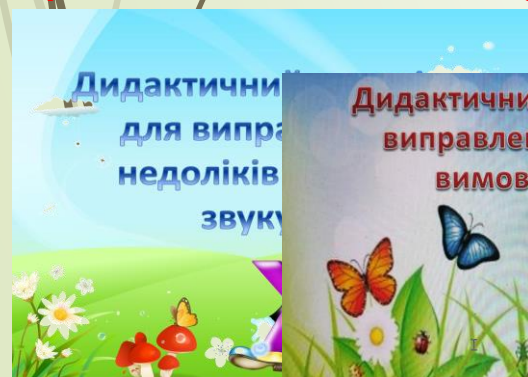
<https://www.facebook.com/groups/>

<https://www.facebook.com/groups/>

<https://www.facebook.com/groups/>

<https://www.facebook.com/groups/>

<https://facebook.com/groups/749535949531809/>

Логопедична служба шкільних та дошкільних навчальних закладів (м. Херсон) | Facebook

Спеціалісти з корекційно-відновлювальної роботи по подоланню вад усного та писемного мовлення дітей на логопедичних пунктах шкільних та дошкільних навчальних закладах управління освіти Херсонської міської ради.

У створенні логопедичних ігор, інтерактивних, анімованих презентацій, креативних завдань для ефективності занять використовуються такі інтернет платформи.

Використані джерела

- Хомик Т.В., Суховець Н.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КРІОТЕРАПІЇ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ З ФОРМУВАННЯ АРТИКУЛЯЦІЙНОГО ПРАКСИСУ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ//Корекційна педагогіка: електронна версія :
- Данілавичюте Е.А., Ільяна В.М. ВИЯВЛЕННЯ І ПОДОЛАННЯ ТРУДНОЩІВ ОПАНУВАННЯ НАВИЧКИ ЧИТАННЯ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ//електронна версія:<https://corr.ks.ua/files/File/books/met-rec1.pdf>;
- Коробко Ю. В., Жерновкова К. Інноваційні підходи в роботі з дітьми-логопатами як засіб розРис. 3. Стан сформованості артикуляційного праксису у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення (у % співвідношенні) Рис. 2. Точки масажних рухів кубиками льоду на обличчі та язиці ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА 62 Випуск 53. Том 2. 2022 витку мовленнєвої компетенції. Дитинство ХХІ століття: інноваційна освіта : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Україна, Кременчуцький педагогічний коледж імені А. С. Макаренка, 25–26 жовтня 2018 року) / [ред.- упоряд. Т. В. Кулікова]. Кременчук : Методичний кабінет, 2018. С. 139–142;
- Галущенко В. І. Застосування інноваційних логопедичних технологій у корекційній роботі з дітьми з порушеннями мовлення. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2016. Вип. 7. Т. 1. С. 62–70. 4.
- Рібцун Ю. В. Особливості артикуляційної моторики у дітей п'ятого року життя із ФФНМ. Педагогіка здоров'я : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 квітня 2011 року) / за заг. ред. проф. О. М. Микитюка. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2011. С. 326–331.